

Beste mensen,

Jezus ziet de toegestroomde mensen aan en denkt: ze zijn als schapen zonder herder. Even moest ik denken aan die kudde schapen die een paar weken geleden op de A50 terecht kwam. Verdwaald in het wegnnet, en de wei kwijt. En geen herder te bekennen. Ook de automobilisten waren even van hun stuk, de weg kwijt...maar vormden al snel, mooi was, dat een soort cordon rond de schapen. Geïmproviseerd herderschap.

Jezus ziet de mensen aan...en hoe hij ze ziet is: dat ze zijn als schapen zonder herder. Hij ziet hen in hun onzekerheid. En misschien zijn we dat ook wel, nog steeds. Onzekere wezens. Want ja, het leven is vaak niet eenvoudig, laten we eerlijk zijn. Het is vaak niet duidelijk hoe je moet leven. Welke keuzes je moet maken. Hoe je moet omgaan met tegenslagen. Het andere en vreemde. Toch?

Ik heb het gevoel dat we ook nog eens in onzekere tijden leven. Dat komt denk ik én door de vele crises die ons omringen: van oorlogen tot klimaat...maar ook, denk ik, omdat er niet meer één, gedeeld, waardensysteem is. Waar vroeger de groep, de zuil, je voorzag van normen en waarden...'zo moet je leven, dit is waar, en zo doe je dat' en je dat dus niet zelf hoefde te verzinnen...zijn die groepen er niet meer...zijn we meer en meer op onszelf teruggeworpen...en moeten we overal zelf een mening over vormen...zelf initiatief in nemen...ouderenzorg? Die is er straks misschien niet meer...dus ga maar praten met de mensen om je heen...en dan merken we: we zijn onzeker, missen het overzicht...de grip op systemen die ons zeggen wat we moeten doen. Schapen zonder herder. Onzeker, onveilig.

Iemand zei: weet je: niets is zo ingewikkeld als om een individu te zijn...want dan moet je aan alle klanten kleur bekennen...en dat lukt je niet...dus voelen we ons veilig in een groep...dan hoeven we onszelf even niet uit te leggen...dan zijn we er, zonder er te hoeven zijn..

Schapen zonder herder. En waar mensen zich onveilig voelen...gaan ze zich of terugtrekken of wapenen. Komt er meer agressie, want je moet immers opkomen voor jezelf. En...en we gaan roepen om een leider...een sterke leider... kort geleden las ik dat nog: meer en meer Nederlanders willen een sterke leider...

Ik snap die beweging...en soms betrap ik mezelf ook op die gedachte: daadkracht willen we, duidelijkheid, helderheid...en als iemand die

geeft...hoef je het zelf niet meer te scheppen. Maar de geschiedenis wijst uit dat zogenaamde sterke leiders...uiteindelijk een bron van ellende worden...maar hoe dan wel?

Jezus ziet in het evangelie de mensen aan, en raakt diep bewogen...en wat hij dan gaat doen is: hij begon hen te onderwijzen..en dan staat er een woordje 'polla' dat zoiets betekent als veel, alles, uitgebreid, langdurig. Jezus zegt niet: ik los het wel voor jullie op, vertrouw op mij, maar hij begint te onderwijzen...en iedereen die in het onderwijs werkt of heeft gewerkt weet wat onderwijzen wil doen: de nadruk ligt niet op jou, maar op de leerlingen, om hén gaat het. Het is mensen zó toerusten, en instrumenten geven...dat ze hun talenten kunnen aanwenden, en kunnen opbloeien als de persoon die ze zijn, met de verantwoordelijkheid die daarbij hoort. Het woordje **educatie** betekent letterlijk: exodus...uittocht bieden, uitleiden... wie lesgeeft is dus een soort Mozes...die brengt je van slavernij, afhankelijkheid, tot vrijheid. Dát is de ware, de goede herder...

En dat is wat Jezus doet...hij neemt de mensen hun zelfstandigheid niet af, hun levensvragen niet af, en dus onzekerheden niet...maar leert ze daarmee om te gaan. God neemt ons onze onzekerheden niet af, maar is bij ons ín onze onzekerheden ...God reikt ons niet de antwoorden aan...maar deelt ons bestaan met de vragen die daarbij horen...

En dan is het opeens avond, en komen de leerlingen die zeggen; laat ze toch naar huis gaan, zodat ze eten kunnen kopen. En dan opeens lijkt het een wonderlijk verhaal te worden, maar let op...zo wonderlijk is het niet. Denk ik. Jezus geeft als antwoord: geven jullie hun maar te eten. Dat is allang niet meer letterlijk bedoeld...maar de leerlingen vatten het nog wel zo op: 200 denarie is er nodig, 200 daginkomens, pak 'm beet...een kleine 20.000 euro. Dat gaat het dus niet worden...En dan zegt Jezus: Hoeveel broden heb je zélf bij je...**ga eens kijken.**(wat een mooi zinnetje is dat he? Ga eens kijken.) Ze gaan kijken. En dan blijken dat er 5 te zijn. Vijf... en weet je, die vijf....dat is in de bijbel eigenlijk altijd het getal van de vijf boeken van Mozes, van de Thora...en wat is de Thora: dat is de uittocht (de educatie) van het volk Israel...de leefregel...zó kun je je bewegen in dit onzekere bestaan...zó blijf je weg uit Egypte...zó hou je het uit in de woestijn...op weg naar het beloofde land... Ik, zo lijkt Jezus te zeggen, vraag je niet naar wat je niet hebt...die 200 denarie...maar naar : wat heb je wel?...wat is je wel gegeven?... En dat is: de thora...(mijn belijdenistekst: Gij weet wat u te

doen staat, het is je geven, in uw mond en in uw hart, om het te volbrengen) En dan neemt Jezus het aan, nee dus Jezus hééft zelf het brood niet, ook hij krijgt het...kijkt hij naar de hemel, zegent het , dat wil zeggen: maakt het van het grootste belang, breekt ze...en geeft ze terug: deel maar uit...het is nu aan jullie...deel maar uit. Oftewel : deel de leefregel, waarvan de samenvatting is: Heb je naaste lief als jezelf, en God boven alles... Dát is de educatie...dát voedt ons in tijden van onzekerheid...dát hebben we, waar we denken niets te hebben...dat is het genoeg waar we ons geplaagd weten door een gevoel van tekort.

We hebben geen sterke leiders nodig die de verantwoordelijkheid bij ons weghaalt...we hebben de liefde als leefregel nodig...om ons in de onzekerheden de weg te wijzen...

Er is nog iets dat dit verhaal mij vertelt: hou je tekort niet voor je...denk niet: ach, wat doet mijn inbreng ertoe? Het is, ik ben te weinig...Dat lijkt bescheiden te zijn, maar het is anderen onthouden wat je te geven hebt. En misschien denk je: wat heb ik nou te geven...een leven van tekorten en mislukkingen...wie ben ik nou helemaal...dan moet ik denken aan dat verhaal over die groep verdwaalden in het bos...die na uren zwerven een man tegenkwamen die daar al dagen was. Oh...zei de groep , wat fijn, dan kunt u ons dus wel vertellen hoe we dit bos uitkomen? Nee, zei de man, dat weet ik ook nog steeds niet, maar wat ik wel weet is hoe je niet het bos uitkomt. Oftewel... 'ga eens kijken' zegt Jezus...jou is meer gegeven dan je denkt...breng het in...laat het licht van de hemel erover vallen...ga maar eens kijken...

Geef, zegt Jezus...geef jezelf...Want dat is de goede herder: die ook al ontbreekt je van alles, en ga je door een dal van diepe duisternis...doet zeggen: ik vrees geen kwaad, mij ontbreekt niets en ons zo samenbrengt in het groene gras van genoeg om mee te leven. Amen.